

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro	2002-692/006
Stn dnro	
Saap./Anl.	30-09-2005

Lausuntopyyntöne 2002-692/006

Ratahallintokeskuksen lausunto työryhmän ulkomainoslaitteiden ja nykytilaa ja tulevaisuuden suuntaviivoja Helsingissä koskevasta loppuraportista

Mainosten sijoittaminen ulkotiloihin on luvanvaraista maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 126 §:ssä säädetyin tavoin siten että siitä on tarkemmin säädetty asetustasolla (MRA 62 §) ja edelleen kaupungin rakennusjärjestyksessä. Työryhmä on ilmoittanut rajaavansa ehdotuksensa siihen mainostamiseen, joka vaatii MRL:n mukaisen toimenpideluvan.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan toimenpideluvan lupaedlytysharkinta rakentuu hankkeen maankäytöllisten ja ympäristöllisten vaikutusten arviointiin. Esimerkiksi Majamaa on todennut, että lupaviranomaisen asiana ei ole ottaa kantaa hankkeen rakenteellisiin ominaisuuksiin vaan ne jäävät toteuttajan vastuulle (Maankäyttö- ja rakennuslaki, Edita 2000).

Ratahallintokeskus on 18.3.2005 antanut lausuntonsa rakennusvalvontaviraston ulkomainoslaitteista koskevien ohjeiden ja rakentamistapaohjeiden luonnoksesta. Nyt työryhmä suositaa kaupunginhallitukselle tiettyjä toimenpiteitä ulkomainostyöryhmälle kohdistettaviksi. Samalla raportin liitteistä ilmenee, että esitetään muutoksia kaikkien muidenkin kuin Helsingin kaupungin omaan mainontaan. Kaiketi lausuntoa ei olisi muutoin pyydettykään.

Rakentamistapaohjeiden yleinen velvoittavuus/ merkitys on kyseenalaista, kun työryhmän suosituksen mukaan (s. 16) "Kilpailussa noudatetaan rakennusvalvontaviraston ulkomainoslaitteita koskevia ohjeita tai rakennustapaohjeita". Onko molemmissa siis kyse vain kaupungin sisäisestä ohjeistuksesta? Ylipäätänsä epäselväksi jää, onko rakentamistapaohjeita ja toisaalta nyt tämän työryhmän ohjeita tarkoitettu noudatettaviksi suosituksina vai ohjeina ja mikä merkitys näillä on ajateltu olevan toimenpideluvanmyöntämisprosessissa. Ja jos kyse on jollain tavalla velvoittavista normeista, mihin tämä perustuu.

Postiosoite/Postadress
PL 185, 00101 Helsinki
PB 185, FI-00101 Helsingfors

Käyntiosoite/Besöksadress
Keskuskatu 8, 7 krs.
Centralgatan 8, 7 tr

Puhelin/Telefon
(09) 5840 5111
+358 9 5840 5111

Fax
(09) 5840 5100
+358 9 5840 5100

Sähköposti/E-post
kirjaamo@rhk.fi
info@rhk.fi

Kotisivu/Hemsida
www.rhk.fi

Raportissa on selvitetty nykyistä ulkomainontaa lähinnä siltä kannalta, miten Helsingin kaupunki on järjestänyt tilaamansa ulkomainonnan eikä sen kannalta, miten ulkomainonta on järjestetty Helsingissä. Tämä tulee esille lukuisissa yhteyksissä eikä ole voinut olla vaikuttamatta työryhmän esittämään loppuyhteenvedoon.

MRL:n ja MRA:n mukaan toimenpideluvan myöntäminen tulee ratkaista muiden kuin hankkeen taloudellisten vaikutusten pohjalta. Työryhmän raportissa on selkeästi tuotu esille se, että mainoslaitteita valittaessa on merkittävänä seikkana otettava huomioon se, miten paljon vuokratuottoa kaupungille siitä saadaan (esim. raportin kohdat 8.; 9. ja 13.). Paitsi että on siis todettu nykytilan huono taloudellinen tuotto, on tämä tilanne otettu huomioon myös työryhmän esittämissä ohjeissa tulevaisuuden mainonnan suhteen (esim. kohta 16/ s. 19). Tässä ei enää kyse niiden toimenpidelupaedellytysten arvioimisesta, joista laki säättää.

Kuten edellä on tuotu esille, selvitys perustuu pitkälle sen arvioimiseen miten Helsingin kaupunki on järjestänyt oman mainontansa, miten se on kilpailutettu, mitkä ovat olleet seuraukset jne. Yleisellä tasolla Ratahallintokeskuksella ei ole huomauttamista työryhmän yhteenvedosta tai suosituksista siltä osin kuin kyse on toimenpidesuosituksista kaupungin omalle mainonnalle ja sen kilpailuttamiselle/ muulle järjestämiselle (esim. ohjeet sivulla 19). Työryhmän suositukset ovat kuitenkin sekavat ja kyseenalaiset juuri siitä syystä, että niissä on yhdistetty kaupungin oman mainonnan järjestämisprosessi sekä yleinen ulkomainonta Helsingissä. Suositusosa lienee vain kaupungille osoitettu mutta raportin liitteissä tehdyt ehdotuksiksi tulkittavat ohjeet esitetään koskemaan muitakin kuin Helsingin kaupunkia.

Helsingin kaupungin omat mainossopimukset päättyvät vuonna 2008. Tämän mukaisesti työryhmä esittää, että uudet ohjeet otetaan käyttöön vuoden 2009 alusta. Ratahallintokeskuksen käsityksen mukaan laista johtuvat siirtymäsäännökset eivät mahdollista sitä, että ohje koskisi esimerkiksi niitä Ratahallintokeskuksen mainostajansa kanssa tekemiä sopimuksia, jotka ovat voimassa vielä 1.1.2009 ja sen jälkeen.

Mitä tulee esitettyyn ulkomainonnan prosessiin, Ratahallintokeskus ei näe, että tällä yksinkertaistettaisiin menettelyä. Vasta prosessin viime vaiheessa saadaan tietää miten toimenpidelupa-asia on ratkaistu. Tästähän on kuitenkin kyse.

Velvoittaville ohjeille täytyy olla normiperusta. Kaupungin oman mainonnan järjestämiseen liittyvät ongelmat/muutokset eivät Ratahallintokeskuksen käsityksen mukaan mahdollista sitä, että tältä pohjalta laaditaan hyvin yksityiskohtaisia normatiivisia ohjeita kaikelle muullekin mainonnalle. Ratahallintokeskuksen käsityksen mukaan työryhmän ehdotuksiin vaikuttavat merkittävästi muut seikat kuin se, mitä maankäyttö- ja rakennuslain pohjalta annettujen eri säännösten mukaan voi ottaa huomioon.

Postiosoite/Postadress PL 185, 00101 Helsinki PB 185, FI-00101 Helsingfors	Käyntiosoite/Besöksadress Keskuskatu 8, 7 krs. Centralgatan 8, 7 tr	Puhelin/Telefon (09) 5840 5111 +358 9 5840 5111	Fax (09) 5840 5100 +358 9 5840 5100	Sähköposti/E-post kirjaamo@rhk.fi info@rhk.fi	Kotisivu/Hemsida www.rhk.fi
---	--	--	--	--	---------------------------------------

Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksessä on jo määrätty ulkomainoslaitteiden asettamisesta varsin kattavasti ottaen huomioon maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteet; 'Laitte on kiinnitettävä tukevasti eikä se saa haitata julkisen kaupunkitilan käyttöä eikä olla huomattavasti häiritsevä; laitteen muodon, värityksen ja rakenteen on sovelluttava rakennukseen ja ympäristöön; laitteet on pidettävä kunnossa ja rikkiinäiset on joko korjattava tai poistettava välittömästi' (Rakennusjärjestys 9 § 2).

Tämän täsmällisempi säätäminen rikkoo helposti sitä laissa säädettyä ehdotonta velvoitetta, jonka mukaan rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia.

Rautateiden asemalaiturialueet ovat oma muusta kaupunkikuvasta erillinen alue. Ratahallintokeskus pitää hyvänä sitä ratkaisua, että Ratahallintokeskus alueen haltijana päättää näillä alueilla tapahtuvasta mainostamisesta ottaen huomioon kaupungin rakennusjärjestyksen ja järjestyslain asettamat vaatimukset. Yksityiskohtaisempia määräyksiä ei tarvita.

Helsingissä 29.9.2005

XXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXX

Ilkka Saari
kunnossapitoyksikön päällikkö

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Laura Kuistio
lakimies